

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 28. september 2022 blev i sag nr. 98346:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har retshjælpforsikring. I klageskema af 9/6 2022 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Det bemærkes at skadedato er anført, som Topdanmark anfører skadedato i deres afvisning af 12.05.2022

Der henvises til vedhæftede processkrifter.

Kort fortalt, handler sagen om min klients køberet til ejendommen ...

Køberetten fremgår af en deklaration, der er tinglyst på ejendommen. Modparten nægter imidlertid at respektere køberetten, idet modparten fortolker brødrenes testamente på en fejlagtig måde (der henvises til min klients processkrifter herom).

Køberetten har i sig selv intet med arv at gøre, idet det ikke er en forudsætning for køberettens anvendelse, at begge min klients brødre er afgået ved døden. Der henvises til indholdet af køberetten (bilag 1 til stævningen).

Forsikringsselskabets afvisning af delvis dækning til førelse af sagen (fsva. påstand 1 og 3), hviler derfor på et fejlagtigt grundlag.

T.o. har min klient også ansøgt om fri proces hos Civilstyrelsen til sagen på baggrund af det første afslag.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At Topdanmark meddeler tilsagn til dækning til førelsen af min klients påstand 1 og 3."

Selskabet har i brev af 29/6 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Indledning

[Klageren] [forsikringstager] har købt Landbrugsforsikring i Topdanmark Forsikring med virkning fra den 28.9.1998.

Landbrugsforsikringen er en kombineret erhvervs/landbrugs- og privat forsikring.

For tvister i forbindelse med sikredes udøvelse af landbrugsproduktionen gælder retshjælpvilkårene 6489-3 fra januar 2018 (**bilag A**).

Denne tvist er ikke opstået i forbindelse med sikredes udøvelse af landbrugsproduktionen og/eller som ejer af ejendommens driftsbygninger og jordareal, hvorfor retshjælpsansøgningen ikke skal behandles efter vilkår 6489-3.

Retshjælpsansøgningen skal behandles efter retshjælpvilkårene gældende for tvister opstået i privatlivet.

For retshjælpsforsikringen tilknyttet den private forsikringsdækning gælder de almindelige retshjælpvilkår **6306-7** fra december 2015 (**bilag B**).

For god ordens skyld bemærkes det, at tvister i forbindelse med dødsbobehandling også er undtaget i landbrugsvilkårene 6489-3, punkt 3. F.

I den konkrete sag er det derfor uden betydning for retshjælpsdækningen, om sagen skal bedømmes efter vilkår 6489-3 eller 6306-7.

Sagen er indbragt for Ankenævnet for Forsikring af forsikringstager advokat ... med påstand om, at Topdanmark Forsikring skal give retshjælpsdækning til førelse af påstand 1 og 3.

Sagsfremstilling

Vi modtog henvendelse fra advokaten den 17. februar 2022, der bad om retshjælpsdækning til anlæggelse af retssag mod Boet efter [broder 2] [modpart 1] og [modpart 2] ...

Retshjælpsansøgningen bestod af stævning den 25. oktober 2021 samt stævningens bilag 4.

Vi gav afslag på retshjælpsansøgningen den 1. marts 2022 under henvisning til undtagelsesbestemmelsen i retshjælpvilkårenes punkt 5.5 om Tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv (**bilag C**).

Advokaten bad os genvurdere afslaget i e-mail fra den 10. marts 2022 (**bilag D**).

Vi meddelte ved brev den 12. maj 2022 til advokaten, at vi måtte fastholde vores stillingtagen, idet det fortsat var vores opfattelse, at tvisten var undtaget efter vilkårenes punkt 5.5 (**bilag E**).

Samme dag den 12. maj 2022 bad advokaten om retshjælpsdækning til påstand 1 og 3, idet anmodning om retshjælpsdækning til påstand 2 blev trukket tilbage (**bilag F**).

Den 20. maj 2022 meddelte vi advokaten, at vi måtte fastholde afvisning af retshjælpsansøgningen, igen under henvisning til punkt 5.5 i retshjælpsvilkårene (**bilag G**).

Herefter er sagen blevet indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Efter fornyet gennemgang af sagen må vi overfor Ankenævnet for Forsikring oplyse, at vi agter at fastholde vores stillingtagen i sagen.

Twisten er undtaget efter punkt 5.5 i retshjælpsvilkårene, da det fortsat er vores overbevisning, at tvisten har forbindelse med dødsbobehandling og arv.

Vores begrundelse

Vi henviser til bilag C, E og G hvor afslaget på retshjælpsansøgningen er nærmere begrundet.

Herudover ønsker vi at afgive supplerende begrundelse for afslaget.

Ad påstand 1)

Vi er enige i advokatens betragtninger om, at påstand 1 også omhandler forsikringstagers (for)købsret til ejendommen ... [ejendommen].

Hvis samejekontrakten fra 1977 (stævningens bilag 1) stod alene, og hvis længstlevende broder forsat var i live, kunne situationen retshjælpsmæssigt muligvis have været en anden.

Forholdet er dog, at tvisten ikke alene er opstået som en uenighed om fortolkning af samejekontrakten, men tvisten er opstået og aktualiseret på grund af flere andre omstændigheder, herunder:

- at ... [broder 2] dels oprettede en række testamenter ved siden af samejekontrakten.
- at broder 2 nu er afdød, hvorved fortolkningen af de foreliggende testamenter nu får betydning for sagens udfald.

Twisten aktualiseres efter broder 2's død, og må derfor anses at have forbindelse til dødsbobehandling.

I svarskriftet påstår modpart 2, at der var overvejelser om salg af ejendommen, at der alene var tale om overvejelser, og at der aldrig blev gennemført noget salg af ejendommen.

Forsikringstagers påståede køberet af ejendommen jf. samejekontrakten konflikter efter modpart 2's opfattelse med de foreliggende testamenter.

Af samejekontraktens punkt 6 fremgår bl.a.:

'6.

*Når den længstlevende af os er eneejer af gården, skal han, **hvis** han vil sælge gården, først tilbyde den til vores broder, klager, ..., eller hvis denne -ikke er i live på det tidspunkt... ' (vores fremhævning).*

Udover uenigheden om, hvorvidt der er tale om en forkøbsret eller en køberet, gør modpart 2 i svarskriftet gældende, at forkøbsretten må ophøre ved længstlevende, broder 2's død:

Dette resultat følger også af sammenhængen mellem samejekontrakten og brødrenes fællestestamente af 22. juni 1977, hvoraf det fremgår, at længstlevende har fri testationskompetence over hele gården.

Herudover gør modpart 2 i svarskriftet gældende, at det ikke følger af brødrenes fælles testamente, at der skal gælde nogen forkøbsret ved længstlevendes død, og at den længstlevende af de to brødre har fri testationskompetence vedrørende gården.

Det følger ikke af brødrenes fælles testamente, at der skal gælde nogen forkøbsret ved længstlevendes død, og den længstlevende af de to brødre har fri testationskompetence vedrørende gården.

Det er vores opfattelse, at de foreliggende testamenter, særligt det ovenfor nævnte fælles testamente fra 1977 er af betydning for sagens udfald, og at tvisten om fortolkning af hhv. samejekontrakten og de foreliggende testamenter efter broder 2's død har forbindelse til dødsbobehandlingen, som desværre er undtaget i retshjælpsvilkårene.

På den baggrund fastholder vi, at tvisten gengivet i påstand 1 er opstået i forbindelse med dødsbehandlingen efter broder 2's død.

Det skal bemærkes, at undtagelsen i punkt 5.5 finder anvendelse, hvis blot tvisten er i forbindelse med dødsbobehandling og arv.

Med ordlyden 'forbindelse med' skal undtagelsesbestemmelsen fortolkes bred jf. bogen 'Rets-hjælpsforsikringen' af Michael S. Wiisbye, side 196-200, hvor det fremgår at:

'Tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv er undtaget, medmindre tilknytningen er ganske fjern' (vores fremhævning).

På den baggrund fastholder vi, at tvisten gengivet i påstand 1 er opstået i forbindelse med dødsbehandlingen efter broder 2's død.

Ad påstand 3)

I forhold til parternes argumentation er vi enige i modpart 2's synspunkt om, at anbringender der gøres gældende til støtte for påstand 1 i hovedsagen er en 'copy-paste' af argumentationen for så vidt angår påstand 1 jf. modpart 1 + 2's processkrift A og B.

Tilsvarende tillader vi os at henvise til ovenstående punkt: Ad påstand 1).

Vi er fortsat af den opfattelse, at også påstand 3 omhandler en tvist, som har forbindelse med dødsbobehandlingen efter broder 2's død."

Klagerens advokat har i brev af 14/7 2022 til nævnet bl.a. anført:

"1. SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING

1.1. Ad påstand 1 i retssagen

Topdanmarks begrundelse for afslag ses som hovedårsag begrundet i, at klagers retssag (for så vidt angår påstand 1 og 3) – efter Topdanmarks opfattelse – er opstået i forbindelse med dødsbobehandling og arv, idet disse typer af tvister er undtaget dækning.

Denne klages udfald ved Ankenævnet for Forsikring ses derfor først og fremmest at afhænge af hvorvidt klagers retssag (påstand 1 og 3) omfattes af punkt 5.5 i retshjælpsvilkårene (**punkt A**). Hvis dette spørgsmål kan afvises, afhænger klagens udfald herefter af hvorvidt klager har rimelig grund til at indbringe sagen for domstolene, jf. retshjælpsvilkår punkt 3.2 (**punkt B**).

1.1.A) Ad punkt A – tvisten blev aktualiseret før broder 2's død

Som det fremgår nedenfor, var konflikten i høj grad aktualiseret før broder 2's dødsfald den ... 2021. Dette forhold er gennemgået og belyst i retssagens processkrifter fra klager, men for god ordens skyld, og idet sagen er forholdsvis kompleks, fremhæves for Ankenævnet for Forsikring følgende forløb inden broder 2 afgik ved døden ... 2021:

- Broder 1 afgik ved døden den ..., hvorefter broder 2 overtog [ejendommen] som eneejer, jf. fællestestamentets punkt 1 (bilag 4).
- Den 12. februar 2016 indleverede sagsøgte 2 ansøgning om værgemål over broder 2 (jf. bilag 20, aktindsigt hos Familieretshuset).
 - Broder 2 har til fordel for sagsøgte 2 den 18. maj 2016 oprettet nyt testamente (bilag 9), idet sagsøgte 2 blev indsat som universalarving. Dette forløb har relevans til påstand 2, som ikke er en del af denne klage.
- Broder 2 blev den 11. august 2016 ved dom fra Retten i ... erklæret personlig umyndig. Sagsøgte 2 blev indsat som værge for broder 2. Dommen er fremlagt som bilag A under retssagen.
- Det er ubestridt, at i ... 2020 fraflyttede broder 2 [ejendommen], idet broder 2 flyttede på plejehjem.
- Den 23. september 2020 blev der udarbejdet mæglervurdering af [ejendommen]. Vurderingen var bestilt af værgeren for broder 2, dvs. af sagsøgte 2.
- Umiddelbart herefter fik klager – ad omveje – besked om værgeren for broder 2, dvs. sagsøgte 2's, ønske om at sælge [ejendommen] til tredjemand. Klager fik stoppet processen, idet klager gjorde den potentielle køber opmærksom på eksistensen af den tinglyste køberet i samejekontrakten.
- I perioden fra 12. november 2020 og helt frem til tidspunktet for broder 2 afgik ved døden den ... 2021, forsøgte klager og dennes advokat at få ejendommen overdraget til klager i henhold til køberetten og de nærmere vilkår herfor anført i samejekontraktens pkt. 6. Der henvises særligt nærmere til klagers processkrift I, herunder særligt bilag 18-19.
 - Som beskrevet i processkrift I, så forhindrede værgeren for broder 2, dvs. sagsøgte 2, på tidspunktet hvor broder 2 var i live, overdragelsen af [ejendommen] til klager ved forskellige krumspring, hvilket efter sagsøgers opfattelse var en uberettiget og retsstridig obstruktion.
 - Det må lægges til grund, at obstruktionen alene skyldtes det formål, at værgeren for broder 2, dvs. sagsøgte 2, selv ønskede at erhverve ejendommen når [broder 2] var afgået ved døden, idet et salg til klager på vilkår med en købesum på den offentlige vurdering ville formindske arven til værgeren for broder 2, dvs. sagsøgte 2, frem for alternativt at sælge [ejendommen] til tredjemand på markedsvilkår. Indholdet i bilag 18 for så vidt angår købesummen støtter denne opfattelse.
 - Det må også lægges til grund, at begrundelsen for obstruktionen skyldtes det forhold, at værgeren for broder 2, dvs. sagsøgte 2, havde misfortolket broder 1 og 2's fællestestamentes punkts 5(2), idet værgeren, sagsøgte 2, således valgte at spekulere i at broder 2 sandsynligvis ville afgå med døden i nærmeste fremtid – hvilket også skete den

- Der er for værgerne for broder 2, dvs. sagsøgte 2's, vedkommende tale om en misfortolkning af brødrenes fællestestamente punkt 5(2). Der henvises nærmere til processkrifterne herom samt punkt 2.2. nedenfor i indeværende dokument.
- Til nærmere dokumentation for at værgerne for broder 2, dvs. sagsøgte 2, via sin advokat obstruerede et salg til klager af [ejendommen] i efteråret og vinteren 2020, henvises der til følgende:
 - Ved brev af 3. december 2020 (bilag 18) oplyste sagsøgte 2's advokat, at ansøgning om godkendelse af et salg af [ejendommen] var indsendt til Familieretshuset (idet broder 2 var under værgemål og et salg af gården krævede godkendelse fra Familieretshuset), og at sagsøgte 2's advokat ønskede yderligere oplysninger fra klager, som sagsøgte 2's advokat ville videresende til Familieretshuset.
 - Imidlertid har det vist sig, at værgerne for broder 2, dvs. sagsøgte 2, via sin advokat aldrig havde iværksat en ansøgning om salg af [ejendommen], hvilket Familieretshuset har oplyst ved brev af 29. marts 2022 til klager, som en besvarelse på klagers forespørgsel om oplysninger herom. Korrespondancen mellem klager og Familieretshuset fremlægges som bilag 22.

Ovenstående forløb understreger, at tvisten var aktualiseret inden broder 2's dødsfald den ... 2021.

Ovenstående forløb, sammenholdt særligt stævningens beskrivelse af hændelsesforløbet, understreger i øvrigt også, at modparterne i september 2020 havde overset klagers tinglyste køberet i samejekontraktens punkt 6. Dette må forstås at skyldes, at modparterne fortolker broder 1 og 2's fællestestamentes punkt 5(2) snævert, og uden skelen til samejekontrakten, hvilket i sig selv er en fejl og i øvrigt taler for, at modparterne har misforstået fortolkningen af *aftalekomplekset*, som modparterne slet ikke forholder sig til i deres respektive processkrifter i retssagen.

1.1.B) Ad punkt B – klager har rimelig grund at føre proces

Der henvises til det anførte i klagers processkrifter i sagen og tilhørende bilag.

Hertil opsummeres det, at klagers modparter, herunder Topdanmark, er i vildfarelse af fortolkningen broder 1 og broder 2's fællestestamentes punkt 5(2). Der henvises igen til processkrifterne, men dette uddybes også nærmere under afsnit 2.

1.2. Ad påstand 3 i retssagen

Alle parter i retssagen samt Topdanmark forsikring er enige om, at påstand 3 i retssagen er nært beslægtet med påstand 1 i retssagen.

Såfremt der skal ydes retshjælpstilsagn til påstand 1, bliver det nærliggende også at yde tilsagn til påstand 3 – og vice versa, såfremt Ankenævnet finder, at der ikke skal ydes tilsagn til påstand 1.

2. REPLIK TIL FORSIKRINGSSKABETS BEGRUNDELSE

2.1. Ad punkt A – tvisten har ikke forbindelse med dødsbobehandling

Topdanmark ses at anerkende, at klagers påstand 1 i retssagen omhandler (for)køberet til ejendommen ...

Det bestrides, at tvisten blev aktualiseret efter broder 2's død, og '*må derfor anses at have forbindelse til dødsbobehandling*', som anført af Topdanmark. Der henvises til den supplerende sagsfremstilling ovenfor, punkt 1.1.A.

Det forhold, at broder 1 afgik ved døden i ..., og broder 2 overtog [ejendommen], ændrer ikke på, at tvisten er opstået *før* broder 2 afgik ved døden i 2021, hvorfor tvisten ikke kan anses for at have forbindelse med dødsbobehandling. Tvisten udspringer således af den tinglyste samejekontrakt, og ikke af broder 2's dødsbobehandling.

2.2. Ad punkt B – klager har rimelig grund til at føre sagen ved domstolene

For så vidt angår kravet om, at klager har rimelig grund til at føre sagen ved domstolene, henvises der til klagers processkrifter. Der henvises opsummerende særligt til følgende:

I klagers processkrifters udførlige gennemgang af aftalekomplekset fra 1977, formålet hermed, og klagers anbringender for så vidt angår fortolkningen af den *tinglyste* samejekontrakt på [ejendommen], dokumenterer på rimeligvis, at klager har rimelig grund til at føre sagen.

Som en opsummering på tvisten om fortolkningen af aftalekomplekset fremhæves, at klagers modparter i retssagens eneste argument er, at der er hjemmel i brødrenes fællestestamente punkt 5(2) til at broder 2 måtte testamentere [ejendommen] til sagsøgte 2. Dette er et dårligt argument, idet fortolkningen er en sandhed med væsentlige modifikationer. Dette skyldes, at brødrenes fællestestamente fra 1977 skal læses og forstås i sammenhæng med aftalekompleksets fra 1977's øvrige dokumenter, idet rækkevidden af broder 1 og 2's fællestestamentes punkt 5(2), skal læses i sammenhæng med samejekontraktens samejekontraktens køberet. Hvis man gør som modparterne og undlader at sammenholde fællestestamentes punkt 5(2) med samejekontraktens bestemmelser, opstår der i øvrigt også et forklaringsproblem, når man sammenholder indholdet af fællestestamentets punkt 5(2) med fællestestamentets punkt 2!

Det er derfor åbenlyst, at fællestestamentes punkt 5(2) afgrænses af indholdet af den *tinglyste* samejekontrakts bestemmelser, herunder også fællestestamentets punkt 2.

Er man alligevel uenig i denne fortolkning, henvises der opsummerende også til, at der i processkrifterne er angivet et subsidært argument om, at samejekontrakten qua sin tinglysning og sin status som et uigenkaldeligt tredjemandsløfte skal have forrang for punkt 5(2) i brødrenes fællestestamente.

Og tages der udgangspunkt i argumentet om at samejekontrakten skal have forrang for brødrenes fællestestamente, samt udgangspunkt i at klager ønskede at købe [ejendommen] på et tidspunkt hvor sagsøgte 2 var flyttet på plejehjem og var under værgemål, og at værgeren uretmæssigt nægtede at sælge [ejendommen] til klager på de i samejekontraktens anførte vilkår, er det i øvrigt også klagers synspunkt, at tvisten også af den årsag ikke kan undtages dækning med henvisning til punkt 5.5 om dødsbobehandling."

Klagerens advokat har i kommentar af 15/7 2022 til nævnet yderligere bl.a. anført:

"Klager har til orientering dags dato modtaget fri proces til retssagen fra Civilstyrelsen. Afgørelsen vedhæftes.

Ankenævnet for Forsikring

8.

98346

Klager fastholder imidlertid denne klage, idet klager fortsat ønsker retshjælpstilsagn til påstand 1 og 3. Dette tilsagn vil i så fald træde i stedet for proces for så vidt angår påstand 1 og 3, jf. retsplejelovens § 325.

Det fremhæves som et supplement til klagers replik af 14.07.2022, at afgørelsen om fri proces til klager understøtter synspunktet om, at klager har rimelig grund til at føre sagen, idet det er krav for at opnå fri proces, at klager (ansøger) har rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens § 328, stk. 2, nr. 2."

Selskabet har i brev af 29/7 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Indholdet i replikken giver desværre ikke anledning til, at vi ændrer opfattelse i sagen. Det er forsat vores vurdering, at tvisten er undtaget efter retshjælpsvilkårenes punkt 5.5.

Vi ønsker at knytte følgende bemærkninger til replikken.

Indledningsvis skal det præciseres, at Topdanmark Forsikring ikke har- og ikke agter at gøre indsigelse i forhold til vilkårenes punkt 3.2 om Rimelig grund.

Hvis Ankenævnet for Forsikring måtte træffe afgørelse om, at tvisten ikke er undtaget efter punkt 5.5 om Dødsbobehandling og arv, kan vi tiltræde, at tvisten opfylder kriteriet om rimelig grund.

Herudover gøres det gældende, at påstand 1 skal læses i sammenhæng med påstand 2 samt modpart 2's frifindelsespåstande.

Modpart 2 har til støtte for sin frifindelsespåstand overfor forsikringstagers påstand 2 gjort gældende, at broder 2 indsatte modpart 2 som arving. Af svarskrifter fremgår bl.a.:

Ved testamente af 20. april 2010 (bilag 8) ændrede [broder 2] § 1 til, at [modpart 2] skulle arve hele [ejendommen] med alt der hørte til, og det var hans ønske, at ejendommen skulle udlægges til [modpart 2] billigt muligt og med fradrag af evt. prioritetsgæld samt andre gældsposter der vedrørte ejendommen eller landbruget. Den øvrige arv efter ham skulle tilfalde de samme personer som nævnt i testamentet af 30. juni 2009 med 1/3 hver.

Den 18. maj 2016 oprettede [broder 2] et nyt testamente (bilag 9).

I dette testamente ændrede han § 1 til, at [modpart 2] skulle være hans universalarving. Ved hendes død skulle hendes mand, [xxx], være universalarving og i 3. led skulle [broder 2's] bror, [xxx] subsidiært hans børn, [xxx], [xxx] og [xxx] arve.

[broder 2] har således oprettet flere testamenter igennem årene, hvor han har justeret arvefordelingen efter sig, herunder indsat andre familiemedlemmer, og det fremgår intetsteds, at [broder 2] ønskede, at [forsikringstager] skulle være arving.

Overfor modpart 2's påstand om, at hun ifølge de foreliggende testamenter har arvet ejendommen, har forsikringstager i påstand 1 gjort gældende, at han har køberet/forkøbsret til ejendommen.

Begge dele kan ikke lade sig gøre. Forsikringstager kan ikke gives en køberet/forkøbsret, som han efter det oplyste ønsker at benytte sig af, samtidigt med at modpart 2 bliver gjort til arving af ejendommen.

Afgørelsen af forsikringstagers påstand 1, kan derfor ikke afgøres uden, at retten samtidigt forholder sig til- og træffer afgørelse om, hvorvidt modpart 2 ifølge testamenterne skal være arving af ejendommen.

Uanset at påstand 1 omhandler spørgsmålet om en køberet/forkøbsret, som vi også har anerkendt jf. vores svarskrift til Ankenævnet for Forsikring, vil en afgørelse af tvisten for så vidt angår påstand 1 forsat skulle ske under hensyntagen til de foreliggende testamenter.

Afslutningsvis skal det i forhold til vores svarskrift præciseres, at tvisten i sin helhed er undtaget efter punkt 5.5, idet det ifølge vilkårenes ordlyd er tilstrækkeligt, at tvisten har i forbindelse med dødsbobehandling og arv.

Det må således korrigeres, at det ikke er en betingelse, at tvisten er *opstået i* forbindelse med dødsbobehandling og arv.

Efter vilkårenes punkt 5.5 er tvisten undtaget, hvis blot tvisten har forbindelse med dødsbobehandling og arv – medmindre tilknytningen er ganske fjern.

Som det fremgår af svarskriftet, er spørgsmålet om testamentering og arv af ejendommen væsentligt og et centralt led i afgørelse af tvisten.

På den baggrund, kan vi fortsat ikke give retshjælpsdækning til sagen."

Klagerens advokat har i brev af 15/8 2022 til nævnet bl.a. anført:

"1. SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

1.1. Påstand 1 og påstand 2 skal ikke læses i sammenhæng med hinanden

Det er ikke korrekt, at '*... påstand 1 skal læses i sammenhæng med påstand 2 samt modpart 2's Frifindelsespåstande*', som indklagede gør gældende i sin duplik af 29. juli 2022.

Ingen steder i klagers processkrifter i retssagen gøres det gældende, at påstand 1 skal læses i afgørende sammenhæng med påstand 2.

Påstand 2, der som bekendt i øvrigt ikke søges om dækning til hos indklagede, er en selvstændig påstand.

Det er klagers synspunkt, at påstand 2 i teorien kan udgå af den civile retssag, og klager vil fortsat have rimelig udsigt til medhold i sin påstand 1.

Den nærmere baggrund for nedlæggelsen af påstand 2 skyldes klagers ønsker om at få erklæret testamentet af 18. maj 2016 for ugyldigt, fordi det åbenlyst er ugyldigt og udarbejdet under kritisable omstændigheder, hvorfor eksistensen af testamentet strider mod klagers retsfølelse (afdøde er som bekendt klagers broder).

Konsekvensen af, at klager får medhold i påstand 2, er i øvrigt ikke, at klager automatisk så får medhold i påstand 1. Dette skyldes af, at den afdøde broder 2 har lavet to testamenter før det omtvistede testamente i 2016 (bilag 9); nemlig testamente af den 30. juni 2009 (bilag 7) og af den 20. april 2010 (bilag 8). Gyldigheden af disse testamenter (bilag 7-8) er ikke anfægtet i den civile retssag. Det fremhæves, at sagsøgte 2 i testamentet af 20. april 2010 (bilag 8) får tildelt den omtvistede ejendom, hvorfor medhold i påstand 2 derfor ikke automatisk indebærer medhold i påstand 1.

Det er derfor uden støtte i sagens anbringender, at indklagede gør gældende, at påstand 1 og påstand 2 er uadskilleligt forbundne til hinanden.

Klager er imidlertid isoleret set enig med indklagede i, at '*... Forsikringstager kan ikke gives en køberet/forkøbsret, som han efter det oplyste ønsker at benytte sig af, samtidigt med at modpart 2 bliver gjort til arving af ejendommen*'. Det er derfor der er opstået tvist mellem parterne. Og det er derfor klager ønsker retshjælpstilsagn til at nedlægge påstand 1 (og påstand 3), idet konsekvensen af eksistensen af køberetten, der er et aftaleretligt uigenkaldeligt løfte til klager, ikke skal komme klager til skade blot fordi broder 2 efterfølgende har testamenteret uretmæssigt over [ejendommen].

1.2. Om tvistens art og punkt 5.5.

Afslutningsvist gøres det gældende, at tvisten (påstand 1 og 3) ikke har forbindelse med dødsbo-behandling og arv, idet køberetten allerede blev forsøgt anvendt før broder 2 afgik ved døden, jf. nærmere bl.a. det anførte i side 2f i replikken af 14. juli 2022 ved Ankenævnet for Forsikring.

Subsidiært gøres det gældende, at henset til forløbet, herunder forsøget på at anvende køberetten før broder 2 afgik ved døden, har tvisten efter en konkret vurdering en sådan fjern tilknytning til dødsbo-behandling og arv, at tvisten ikke omfattes af undtagelsesbestemmelsen i punkt 5.5. Det forhold, at broder 2 er afdød ved døden, kan ikke ændre herpå."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget vurdering af ejendommen af 22/9 2020 fra en ejendomsmægler og korrespondance fra perioden november 2020 til februar 2021 mellem klagerens advokat og modpart 2/dennes advokat omkring klagerens købsret til ejendommen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor. Af stævning af 25/10 2021 fremgår bl.a.:

"1. PÅSTANDE

1.1. Sagsøgte 1 tilpligtes til sagsøger at tilskøde den boet tilhørende ejendom ..., på de i henhold til samejekontrakten af 22. juni 1977, punkt 6, anførte vilkår.

1.2. Subsidiært til et højere beløb og på andre vilkår fastsat af retten.

2. Sagsøgte 1-2 tilpligtes hver især at anerkende at [klageren] er arving i boet efter [broder 2].

3. Nærværende stævning begæres tinglyst på ejendommen; ...

4. Der påstås procesrente fra sagens anlæg.

2. SAGSFREMSTILLING

2.1. Indledende bemærkninger

Sagsøgte 2 er indstævnet under henvisning til dødsboskiftelovens § 99.

Nærværende sagsfremstilling er foreløbig, idet sagsøger forbeholder sig at fremkomme med yderligere dokumentation og anbringender.

Forbeholdet skyldes sagsøgtes forsøg på i tingbogen at få slettet samejekontrakt tinglyst 29. juni 1977, jf. **bilag 1**, hvorfor indleveringen af nærværende stævning ledsages af en anmodning om tinglysning af stævningen på den omhandlede ejendom.

2.2. Sagsfremstilling

Sagen angår spørgsmålet om den fremtidige ejendomsret til en ... '[ejendommen]', beliggende ..., der har været i familiens eje siden ..., jf. **bilag 2**.

2.2.2. En række aftaler blev i 1977 indgået med henblik på at fastholde [ejendommen] i slægten

[Ejendommen] er ifølge tingsbogsattest (fremlægges som **bilag 3**) noteret som landbrugsejendom på ca. ... ha, hvoraf ca. ... ha er fredet skov. På ejendommen er der af betydning for sagen den 29. juni 1977 tinglyst servitut 'Dokument om sameje mv, Indeholder bestemmelser om salg'. Af tingbogen fremgår det endvidere, at ejendommen blev erhvervet af brødrene [broder 1] og [broder 2] ved skøde af 24. august 1970 fra deres mor.

Da [broder 2] i 1977 ønskede at indgå ægteskab, blev der oprettet et aftalekompleks mellem [broder 2] og [broder 1], omfattende samejekontrakten (**bilag 1**) og et gensidigt testamente mellem brødrene, der fremlægges som **bilag 4**. Endvidere blev der udfærdiget ægtepagt den 20. juni 1977 og testamente mellem [broder 2] og [ægtefælle til broder 2], der fremlægges som hhv. **bilag 5 og 6**.

Når aftalerne læses i sammenhæng, står det klart, at formålet med aftalerne var at sikre, at ejendommen [ejendommen] forblev i familiens eje.

Det bemærkes, at sagsøgte 2, [modpart 2], er [ægtefælle til broder 2's] sørbarn og aldrig har været tilmeldt [ejendommen] i folkeregisteret, men alene besøgt sin moder på ejendommen.

Sagsøger er som bror til [broder 1] og [broder 2] nævnt i såvel ovennævnte testamente mellem brødrene – som i samejekontrakten.

Sagsøger var såvel i samejekontrakten såvel som testamentet, sikret ret til at videreføre ejerskabet af [ejendommen].

2.2.3. [broder 2] opretter i perioden 2009-2016 tre testamente til fordel for sagsøgte 2, og [broder 2] bliver ved dom af 11. august 2016 erklæret personlig umyndig

[Ægtefælle til broder 2], der var gift med [broder 2], afgik ved døden den ...

[Broder 2] har umiddelbart efter sin kones død og til fordel for bl.a. sagsøgte 2 oprettet testamente den 30. juni 2009, der fremlægges som **bilag 7**.

[Broder 1] afgik ved døden den ..., hvorefter [broder 2] overtog gården som eneejer. [Broder 2] har umiddelbart efter sin broders død og til fordel for sagsøgte 2 den 20. april 2010 oprettet et nyt testamente, der fremlægges som **bilag 8**.

[Broder 2] har bl.a. til fordel for sagsøgte 2 den 18. maj 2016 oprettet nyt testamente, der fremlægges som **bilag 9**.

[Broder 2] blev den 11. august 2016 ved dom fra Retten i ... erklæret personlig umyndig. Sagsøgte 2 opfordres til at fremlægge dommen, jf. nærmere herom nedenfor i afsnit 3 i indeværende stævning.

Det bemærkes af udskriften fra personbogen, at umyndiggørelsen i strid med loven ikke var tinglyst i personbogen, jf. **bilag 10**.

2.2.4. Sagsøgte 2 forsøger i år 2020 at sælge [ejendommen] i strid med samejekontrakten og træner herefter i 2020-2021 sagsøgers køberet til [ejendommen]

I ... 2020 kommer [broder 2] på plejehjem.

Ejendommen blev af sagsøgte 2, som værge for [broder 2], foranlediget vurderet i september 2020, jf. **bilag 11**. Det fremgår af vurderingen (bilag 11, side 4), udfærdiget af ... mæglerne, at værgen, sagsøgte, forbeholder sig tinglyst en vederlagsfri jagtklausul på ejendommen løbende i 10 år fra salgstidspunktet.

Det fremgår videre af vurderingen, at værdien af denne vederlagsfri jagt-klausul udgør kr. 500.000 – kr. 1.000.000 (bilag 11, side 5).

Når værgemålsregnskaberne bliver fremlagt (sammenholdt opfordringerne) vil det – efter sagsøgers opfattelse – fremgå, at der i hele værgemålsperioden ikke er blevet betalt jagtleje af sagsøgte, værgen, idet den årlige jagtleje, blev vurderet til kr. 50.000 årligt af ejendomsmægleren, jf. vurderingen af 22. september 2020 (bilag 11).

Sagsøgte 2, værgen, har således oppebåret gratis jagt under hele værgemålsperioden (2016-2021).

Sagsøgte 2, værgen, har således uberettiget, til egen fordel, forsøgt at reducere udbudsprisen på ejendommen med kr. 500.000 (vederlagsfri jagtleje i 10 år).

Den 12. november 2020 rettede sagsøgers advokat henvendelse til [modpart 2], idet [barn] ([barn] til sagsøger) under samtale med naboen til [ejendommen], ..., fik oplyst, at ejendommen skulle være solgt til ..., men at papirerne ikke var færdigbehandlet, jf. **bilag 12**. I henvendelsen henvises der til samejekontrakten, der er tinglyst som servitut på ejendommen, og sagsøgers på dette tidspunkt ubestridte krav på køberet af ejendommen ved et salg.

I perioden fra 12. november 2020 og helt frem til tidspunktet for [broder 2] afgik ved døden den ... 2021, forsøgte sagsøger og dennes advokat at få ejendommen overdraget i henhold til vilkårene anført i samejekontraktens pkt. 6. Men sagsøgte forhindrede ved forskellige krumspring overdra-

gelsen, hvilket efter sagsøgers opfattelse var en uberettiget og retsstridig obstruktion til skade for den umyndige, som sagsøgte 2 anlagde overfor sagsøger, alene med det formål, selv at erhverve ejendommen når [broder 2] var afgået ved døden.

Sagsøger skal i den forbindelse fremhæve følgende:

Sagsøgte 2 ønsker at erhverve ejendommen i henhold til testamentet af 18. maj 2016 (bilag 9) uden om samejekontraktens pkt. 6, hvor sagsøgers køberet er fastslået, hvorfor sagsøgte 2 træner sagsøgers ønske og henvendelse om at erhverve ejendommen, på de vilkår, der i samejekontrakten er fastlagt ved en overdragelse så længe [broder 2] er i live.

Udbudsprisen af ejendommen i henhold til mæglers vurdering af 22. september 2020 er uforenelig med de salgsvilkår, der er gældende i henhold til den tinglyste samejekontrakt (bilag 1).

Det er således retsstridigt og alene for at opnå en personlig vinding, at sagsøgte 2, værger, nægter at overdrage ejendommen til sagsøger i efteråret 2020.

Som **bilag 13** fremlægges korrespondancer fra perioden december 2020 – februar 2021 mellem sagsøgers advokat og sagsøgte 2's tidligere advokat, ...

...

4. ANBRINGENDER

Til støtte for sagsøgers påstand 1.1 og 1.2 gøres det i relation til salget af ejendommen, mens [broder 2] var i live gældende;

- at** sagsøger har bevaret sin køberet/forkøbsret til [ejendommen], idet sagsøger allerede i efteråret 2020, da ejendommen kom til salg, gjorde køberetten gældende overfor sagsøgte 2 i henhold til samejekontrakten (bilag 1),
- at** sagsøgte 2 som værge i henhold til samejekontrakten var forpligtet i henhold til samejekontrakten til først at tilbyde ejendommen til sagsøger inden den kunne sælges til anden side, jf. samejekontrakten (bilag 1) og sammenholdt i øvrigt testamentet af 22. juni 1977 (bilag 4),
- at** sagsøgte 2 som værge trænerede salget i efteråret 2020 til sagsøger for at opnå uberettiget vinding i henhold til testamentet oprettet 18. maj 2016 (bilag 9),
- at** sagsøgte 2 som værge var forpligtet til at afhænde ejendommen på tidspunktet hvor [broder 2] uigenkaldeligt havde forladt denne for at blive beboer på plejehjemmet i ... 2020,
- at** ejendommen var vurderet med henblik på salg september 2020,
- at** ... havde givet tilsagn om købet, hvilket alene var en formel godkendelse af Familieretshuset, idet ejendommen var vurderet af en ejendomsmægler, og prisen var accepteret af ...,
- at** det dog var tvivlsomt, om Familieretshuset ville godkende salget, som indebar en prisreduktion på mellem kr. 500.000 og kr. 1.000.000, der udgjorde den vederlagsfri fordel til værger, dvs. sagsøgte 2,
- at** aftalevilkårene anført i samejekontraktens punkt 6 angående salget, er en gyldig bindende aftale mellem brødrene, som forpligter de sagsøgte til at overdrage ejendommen til sagsøger,
- at** sagsøgte som værge bevidst og ansvarspådragende, for at tilgodese egne private interesser, trænerede overdragelsen af ejendommen, idet sagsøgte var bevidst om, at [broder 2] alvorligt tilstand efter flytningen til plejehjemmet, og sagsøgte 2 således, efter det seneste testamente, som [broder 2] havde oprettet, efter egen opfattelse kunne omgå samejekontraktens bestemmelser ved ikke at overdrage ejendommen til sagsøger imens [broder 2] var i live.
- at** salget til ... i efteråret 2020, alene blev stoppet på grund af den 'ukendte' tinglyste samejekontrakt,

Til støtte for sagsøgers påstand 1.1. og 1.2. gøres det gældende i relation til fortolkningen af samejekontrakten og testamentet, begge af 22. juni 1977:

- at** brødrene [broder 1] og [broder 2] har valgt at indgå en aftale (samejekontrakten) indeholdende rettigheder over en fast ejendom;
- at** aftalen indeholder rettigheder over en fast ejendom, som er tinglyst;
- at** tinglyste rettigheder over fast ejendom består uanset dødsfald;
- at** sagsøger er gjort bekendt med samejekontrakten (tredjemandsløfte);
- at** sagsøgte 2 ingen slægtsmæssig relation har til slægten ...;
- at** sagsøgte 2's moder netop var afskåret fra rettigheder til erhvervelsen af [ejendommen] gennem den oprettede ægtepagt og testamente mellem [broder 2] og ..., som eksklusivt sikrer slægten [ejendommen] (bilag 5 og 6),
- at** sagsøgte 2 ikke opnår bedre ret til at besidde [ejendommen] end hendes moder, ..., havde, idet ægtepagten mellem moderen og [broder 2] netop havde til hensigt at separere [ejendommen] fra ... formuesfære,
- at** sagsøgte 2 ingen tilknytning har til ejendommen, således, at der for arvingen alene er en økonomisk interesse,
- at** samejekontrakten, herunder særligt punkt 6 (bilag 1), og testamentes §§ 2-4 og § 5, stk. 1, sikrer samstemmende sagsøger og dennes familie køberetten til ejendommen ...;
- at** samejekontraktens punkt 6 (bilag 1) har forrang ved fortolkningstvivl frem for det samtidig oprettede testamente, fordi den er specifik og tinglyst, idet formålet med samejekontrakten er at bevare ..., [ejendommen], på familiens hænder,
- at** samejekontraktens punkt 6 udgør en indskrænkning i den testationskompetence, som [broder 2] har i relation til ejendommen, ...;
- at** samejekontraktens punkt 6 nøje beskriver, hvordan det skal forholde sig med [ejendommen], også 15 år efter at [broder 1] (første afdøde) er afgået med døden, dvs. indtil år 2025,
- at** der ikke er forløbet 15 år siden [broder 1] død og at gården kun kan sælges med forkøbsret til sagsøger eller dennes [børn], jf. nærmere samejekontraktens punkt 6,
- at** testamentes §§ 2-4 og § 5, stk. 1 (bilag 4), sikrer tillige sagsøger og dennes familie køberetten til ejendommen,
- at** disse bestemmelser, testamentes §§ 2-4 og § 5, stk. 1, er i nøje overensstemmelse med de rettigheder der er sikret sagsøger i samejekontrakten (bilag 1),
- at** den specielle bestemmelse i samejekontraktens punkt 6 (bilag 1) går forud for testamentets paragraf 5, stk. 2 (bilag 4), idet denne forkøbsret under alle omstændigheder er gældende, og testamentets paragraf 5, stk. 2, således skal fortolkes subjektivt i overensstemmelse med denne specielle regel om, at [ejendommen] skal bevares i familien ...;
- at** det sidste punktum i samejekontraktens punkt 6 anfører, at [ejendommen] *'Efter 15 år efter den først afdødes død kan den længstlevende sælge gården til hvem og på hvilke betingelser, han vil, men forinden salg finder sted er den længstlevende dog pligtig til at underrette sine søskende, således at disse derved kan få lejlighed til at give købetilbud på gården senest 14 dage efter at være blevet underrettet.'*
- at** denne passus der er markeret i fed skrift ovenfor, er gentaget i testamentets paragraf 5, stk. 2, men testamentets paragraf 5, stk. 2, må og skal fortolkes således, at *'... forinden salg finder sted er den længstlevende dog pligtig til at underrette sine søskende, således at disse derved kan få lejlighed til at give købetilbud på gården senest 14 dage efter at være blevet underrettet'*, jf. samejekontraktens punkt 6, sidste punktum,
- at** formuleringen i § 5, stk. 2, i testamentet af 22. juni 1977, om at *'Den længstlevende af os kan derimod godt træffe ny bestemmelse om, hvem gården efter hans død skal tilfalde, hvad en-*

- ten det bliver en eller flere personer'*, objektivt set er misvisende, jf. testamentes §§ 2-3 og i øvrigt sammenholdt samejekontraktens punkt 6, og ikke kan stå alene,
- at** hovedreglen derimod fremgår af § 5, stk. 1, i testamentet, nemlig at testamentet ikke ensidigt kan ændres af [broder 2] efter [broder 1] er afdød ved døden,
 - at** formuleringen i § 5, stk. 2, i testamentet af 22. juni 1977, enten er ugyldig, uden retsvirkning eller indholdsløs, idet bestemmelsen skal fortolkes indskrænkende i lyset af hele aftalekomplekset, der består af ægtepagt, samejekontrakten og det øvrige testamente, herunder § 5, stk. 1, i testamentet,
 - at** det ikke i aftalekomplekset på noget tidspunkt har været meningen, at [ejendommen] skulle kunne afhændes til tredjemand inden den var tilbudt den længstlevende i ...-familien, dvs. til sagsøger, eller dennes [børn], jf. samejekontraktens punkt 6, men også testamentets §§ 1-4 og § 5, stk. 1,
 - at** samtlige fremlagte dokumenter viser at ... i videst muligt skal bevares på familie ... hænder, og at de specifikke fastsættelser af overdragelsen, vilkårene herfor samt særejet i ægteskabet (også fra juni 1977) mellem [broder 2] og [ægtefælle til broder 2], alle viser, at formålet med dokumenterne var en beskyttelse og opretholdelse af rettighederne til [ejendommen] for familien ...

Til støtte for sagsøgers påstand 2. gøres det gældende,

- at** sagsøger i samejeoverenskomsten og det fælles testamente mellem brødrene [broder 1] og [broder 2] er tillagt en formueretlig fordel i bestemmelserne om på hvilke vilkår ejendommen ... skal tilbydes sagsøger,
- at** sagsøgers arveret går forud for sagsøgte 2's arveret, som i øvrigt er fastslået i testamentet mellem [broder 2] og [broder 1] af 22. juni 1977 (bilag 4), idet sagsøgte 2 ved de anførte anbringender har udvist en adfærd overfor [broder 2], der ville have medført en tilbagekaldelse af de tre testamenter (bilag 7-9) hvor sagsøgte 2 var begunstiget. Tilbagekaldelsen skete ikke, idet [broder 2] var afskåret herfra som umyndiggjort og ikke havde forståelse for værgens, sagsøgte 2's, dispositioner over [broder 2] formue,
- at** [broder 2] var således faktisk og retligt ude af stand til efter den i 11. august 2016 dom afsagt af Retten i ... at ændre sit testamente,
- at** det fastholdes, at testamenterne (bilag 7-9) ville være ændret til ugunst for sagsøgte 2, såfremt [broder 2] ikke havde været inhabil på grund af umyndiggjørelsen,
- at** der er opstået en helt speciel situation, hvor [broder 2] umiddelbart efter oprettelse af sit seneste testamente den 18. maj 2016 (bilag 9), bliver erklæret personlig umyndig ved dom den 11. august 2016,
- at** [broder 2] således ikke har haft mulighed for at tilbagekalde testamenterne (bilag 7-9),
- at** værgen, sagsøgte 2, alene har varetaget egne interesse og ikke den umyndiggjortes interesser,

Nærmere om sagsøgte 2 ved de anførte anbringender har udvist en adfærd overfor [broder 2], der ville have medført en tilbagekaldelse af de tre testamenter (bilag 7-9) hvor sagsøgte 2 var begunstiget:

- i. at sagsøgte 2, [modpart 2], har tilegnet sig jagtretten fra 2016 og frem til [broder 2] død uden at betale vederlag herfor, uagtet vederlaget minimum årligt udgjorde kr. 50.000, jf. vurderingen fremlagt som bilag 11,
- ii. at sagsøgte 2, [modpart 2], uretmæssigt for at opnå personlig vinding har undladt at sælge [ejendommen] til sagsøger i henhold til deklaration på det tidspunkt hvor [broder 2] var

kommet på plejehjem i ... 2020 og sagsøgte havde fået udfærdiget en vurdering af ejendommen med henblik på salg,

iii. at sagsøgte 2, [modpart 2], værge for [broder 2], som følge af hendes uretmæssige benyttelse af jagtretten vederlagsfrit har påført afdøde [broder 2] et tab på anslået til minimum kr. 250.000 (minimum kr. 50.000 per år i perioden 2016-2021).

iv. at sagsøgte 2, [modpart 2], uretmæssigt for at opnå personlig vinding havde fordret vurderingstemaet udfærdiget med reservation af jagtretten til sig selv for en 10-årig periode, udgørende minimum mellem kr. 500.000 og kr. 1.000.000, som således udgjorde en prisreduktion ved salget af [ejendommen],"

Af svarskrift af 13/12 2021 fremgår bl.a.:

"Anbringender

Vedrørende påstand 1

Til støtte for de nedlagte frifindelsespåstande vedrørende påstand 1.1 og 1.2 gøres det gældende, at det ikke kan udledes af påstandene på hvilke vilkår salget i givet fald skal foregå. Der har ikke på noget tidspunkt været enighed mellem parterne om, hvilke vilkår der gælder for den forkøbsret, som [klageren] påberåber sig.

Hvis retten finder, at frifindelse ikke kan ske af ovennævnte grund, gøres det gældende, at forkøbsretten i henhold til samejekontrakten er ophørt ved [broder 2's] død den ...

Det følger direkte af punkt 6 i samejekontrakten, at forkøbsretten er gældende, *'når den længstlevende af os er eneejer af gården'*.

Det er åbenlyst, at en forkøbsret, som skal gælde, når en længstlevende er ejer, ophører ved den længstlevendes død. Når den længstlevende afgår ved døden, er den længstlevende ikke længere ejer af ejendommen, og forkøbsretten ophører. Dette resultat følger også af sammenhængen mellem samejekontrakten og brødrenes fællestestamente af 22. juni 1977, hvoraf det fremgår, at længstlevende har fri testationskompetence over hele gården.

Det følger ikke af brødrenes fælles testamente, at der skal gælde nogen forkøbsret ved længstlevendes død, og den længstlevende af de to brødre har fri testationskompetence vedrørende gården.

Det bestrides, at der blev indgået en aftale om salg af [ejendommen] i 2020.

Vedrørende påstand 2

Til støtte for den nedlagte afvisningspåstand i forhold til sagsøgte 1, boet efter [broder 2], gøres det gældende, at det er boet uvedkommende, hvem der skal arve. [Klageren] kan ikke opnå en retsstilling ved at stævne boet, som han ikke kunne have opnået ved kun at stævne [modpart 2].

Til støtte for den nedlagte frifindelsespåstand i forhold til sagsøgte 2, [modpart 2], gøres det gældende, at [broder 2] har oprettet tre testamenter, henholdsvis den 30. juni 2009, den 20. april 2010 og den 18. maj 2016.

[Klageren] har hverken løftet bevisbyrden for, at [broder 2] ikke var testamentshabil ved testamentsoprettelserne, eller at der skulle foreligge andre ugyldighedsgrunde. Det bemærkes, at der er tale om notartestamenter, og at der er afgivet blanke notarpåtegninger.

Selv hvis [klageren] fører tilstrækkeligt bevis for, at [broder 2] testamente af 18. maj 2016 er ugyldigt, er [klageren] fortsat ikke arving.

Det følger af [broder 2] testamente af 20. april 2010, at hans arvinger er [modpart 2], ..., ... og

Ingen af [broder 2] testamenter indeholder testationer til fordel for [klageren].

Påstand 3

Til støtte for den nedlagte påstand om afvisning gøres det gældende, at tinglysning af stævningen allerede er sket. Bestemmelse om tinglysning af stævningen kan ikke ske ved dom.

Påstand 4

Til støtte for den nedlagte påstand om afvisning gøres det gældende, at påstanden er uegnet til at indgå i en domskonklusion."

Af processkrift 1 af 9/3 2022 fremgår bl.a.:

"Påstand 1, som formuleret i stævningen, tilpasses i sin ordlyd til følgende:

1.1. Principalt:

Boet efter [broder 2] tilpligtes at tilskøde den boet tilhørende ejendom, ..., til [klageren] på vilkår om en købesum på kr. 7.750.000, med overtagelse pr. 12. november 2020, og i øvrigt på sædvanlige salgsvilkår, herunder med udstedelse af sælgerpantebreve til markedsrenten fra 12. november 2020 og med en årlig annuitetsydelse svarende til en løbetid på 15 år.

1.2. Subsidiært til et højere beløb og eller på andre vilkår fastsat af retten – herunder anden overtagelsesdag.

Påstand 2, som formuleret i stævningen, ændres til følgende:

2. Boet efter [broder 2] og [modpart 2] tilpligtes hver især at anerkende at [broder 2] testamente oprettet 18. maj 2016 er ugyldigt.

[Klageren] nedlægger følgende ny påstand 3:

3.1. Boet efter [broder 2] og eller [modpart 2] tilpligtes at anerkende at de indtægter, der har været oppebåret i relation til ejerskabet af [ejendommen] siden 12. november 2020, skal erstattes og tilfalde [klageren] med tillæg af procesrente fra samme dato.

3.2. *Subsidiært* fra 1. januar 2021 eller et af retten senere fastsat tidspunkt."

Af samejekontrakt af 29/6 1977 fremgår bl.a.:

"4.

Vi er enige om, at ingen af parterne har ret til, hvis han indgår ægteskab da at lade sin andel af ovennævnte landbrugsejendom med tilbehør indgå i et ægteskabeligt formuefællesskab, men enhver af os skal i så tilfælde være pligtig til at oprette ægtepagt, hvorefter andelen i landbrugsejendommen med tilbehør er vedkommendes særeje i ægteskabet.

Gårdejer Broder 2, der nu står for at skulle indgå ægteskab, opretter samtidigt hermed en sådan ægtepagt med sin fremtidige ægtefælle, og gårdejer Broder 1 er gjort bekendt med indholdet af denne ægtepagt, som ikke kan ophæves uden hans samtykke.

...

6.

Når den længstlevende af os er eneejer af gården, skal han, hvis han vil sælge gården, først tilbyde den til vores broder, klager, ..., eller hvis denne -ikke er i live på det tidspunkt, da til klagers [barn] 1 og klagers [barn] 2, eller hvis disse ikke vil eller kan overtage gården i fællesskab, da til en af dem, hvis han måtte ønske at købe den. Købesummen skal svare til ejendomsværdien med tillæg af de bogførte værdier for maskiner, besætning, avl. m.v. løsøre og skal berigtiges dels ved overtagelse af de indestående prioriteter, dels ved kontant udbetaling af størrelse svarende mindst til værdien af det medfølgende løsøre, mens der for resten udstedes sælger- pantebreve til markedsrenten til den tid og med en årlig annuitetsydelse svarende til en løbetid på 15 år, og i øvrigt på sædvanlige salgsvilkår. Efter 15 år efter den først afdødes død kan den længstlevende sælge gården til hvem og på hvilke betingelser, han vil, men forinden salg finder sted er den længstlevende dog pligtig til at underrette sine søskende, således at disse derved kan få lejlighed til at give købetilbud på gården senest 14 dage efter at være blevet underrettet."

Af fælles testamente for broder 1 og 2 af 22/6 1977 fremgår bl.a.:

"1.

Når en af os afdør ved døden, er det vort ønske, at den længstlevende af os efter den førstafdøde skal arve dennes 1/2 af vor fælles landbrugsejendom, matr.nr. ..., kaldet '[ejendommen]', beliggende ..., med tilhørende maskiner, redskaber og inventar, besætning, avl, afgrøder og beholdninger samt alt andet på ejendommen værende og til denne som landbrugsejendom hørende, dog med fradrag af halvdelen af de i ejendommen pr. dødsdagen indestående prioriteter.

...

2.

Når den længstlevende af os afdør ved døden, uanset hvem det måtte blive, skal hele vor forannævnte landbrugsejendom med tilbehør som ovenfor nævnt tilfalde vores broder, klager, ..., eller såfremt denne ikke overlever den længstlevende af os, da hans [børn]: klagers [barn] 1, ... år, og klagers [barn] 2, ... år, eller den ene af dem, hvis kun han overlever den længstlevende af os.

3.

Enhver af os forbeholder sig ret til øvrigt ved testamente eller på anden måde at bestemme, hvorledes der skal forholdes efter vores død med vore øvrige efterladenskaber bortset fra andel i landbrugsejendommen, jfr. ovf. Ad § 1.

...

5.

Nærværende testamente kan ikke ensidigt forandres af nogen af os, men kan kun ændres af den ene, hvis den anden samtykker.

Den længstlevende af os kan derimod godt træffe ny bestemmelse om, hvem gården efter hans død skal tilfalde, hvad enten det bliver en eller flere personer."

Nævnet har fået forelagt ægtepagt og fælles testamente mellem broder 2 og hans afdøde ægtefælle af 20/6 1977 og broder 2's testamente af 30/6 2009, 20/4 2010 og 18/5 2016. Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"5. Hvilke tvister er ikke dækket

Følgende tvister er ikke omfattet af retshjælpsforsikringen:

...

5.5 Tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv"

Nævnet udtaler:

Klageren har anmodet om retshjælpsdækning til en sag om manglende overholdelse af en tinglyst køberet til en ejendom. Han ønsker retshjælpsdækning til sagens påstand 1 og 3. Klageren har anført, at modparten nægter at respekterer klagerens køberet til ejendommen, idet modparten fortolker klagerens brøders testamente på en fejlagtig måde. Han har anført, at tvisten er aktualiseret før broder 2's dødsfald, idet klageren før broder 2's død forsøgte at få ejendommen overdraget til ham i henhold til køberetten, hvilket modparten forhindrede. Klageren har på den baggrund gjort gældende, at tvisten ikke har forbindelse med dødsbobehandling og arv. Subsidiært at tvisten har en sådan fjern tilknytning til dødsbobehandling og arv, at tvisten ikke omfattes af undtagelsesbestemmelsen i punkt 5.5.

Klageren har anført, at han har fået fri proces til retssagen. Han fastholder imidlertid klagen, idet retshjælpstilsagn vil træde i stedet for proces.

Selskabet har afvist retshjælpsdækning under henvisning til undtagelsesbestemmelsen i retshjælpsvilkårenes punkt 5.5 om tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der for så vidt angår påstand 1 og 3 ikke er tale om en tvist med en sådan forbindelse til dødsbobehandling og arv, at tvisten er undtaget fra retshjælpsdækning. Selskabet skal derfor anerkende, at klageren er berettiget til retshjælp i henhold til forsikringsbetingelserne.

Ankenævnet for Forsikring

20.

98346

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at tvisten vedrører klagerens købsret til en ejendom i henhold til samejekontrakt af 29/6 1977. En sådan tvist kan ikke umiddelbart anses som en tvist "i forbindelse med dødsbobehandling og arv", jf. forsikringsbetingelsernes punkt 5.5.

Nævnet har også lagt vægt på, at tvisten er opstået, inden broder 2 afgik ved døden, at der var konkretiserede planer om salg, at klageren forinden dødsfaldet gjorde modparten opmærksom på, at han ville erhverve ejendommen, jf. købsretten, og at der herefter opstod uenighed omkring fortolkningen af samejekontrakten mv.

Nævnet bemærker, at selskabet i indlæg af 29/7 2022 har anerkendt, at tvisten opfylder kriteriet om "rimelig grund".

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal anerkende, at der for så vidt angår påstand 1 og 3 ikke er tale om en tvist i forbindelse med dødsbobehandling og arv. Selskabet skal derfor genoptage sagsbehandlingen og skal bevillige forhåndstilsagn om retshjælpsdækning i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Erstatningen skal forrentes efter forsikringsaftalelovens

§ 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen